

Ženy a ich miesto vo svete inovácií

Inovácie a kreativita sú motorom ľudského pokroku. Od počiatku vekov ženy a muži, inovátorky a inovátori, zo všetkých oblastí života transformovali svet prostredníctvom fantázie a vynaliezavosti. Niektoré skupiny sú však v mnohých oblastiach využívania duševného vlastníctva aj naďalej nedostatočne zastúpené. Ich inovačný potenciál nie je naplno využívaný v časoch, kedy spoločnosť potrebuje čo najširšie spektrum talentov s cieľom vyriešiť naliehavé problémy, ktorým aktuálne ľudstvo čelí.

V oblasti výskumu a inovácií aj naďalej prevládajú rodovo založené stereotypy. Zatiaľ čo sa pomer žien vo vede a výskume v posledných desaťročiach zvyšuje, ich rovnocenné postavenie doposiaľ dosiahnuté nebolo. Viete o tom, že ak by sa ženy stali vynálezkyňami v rovnakej miere ako muži, zvýšila by sa patentová aktivita štvornásobne? Zároveň táto nerovnováha spôsobuje nedostatočnú variabilitu technológií. Patenty, za ktorými stoja ženy, sa podľa štúdie Koninga zameriavajú viac na riešenie zdravotných problémov žien, zatiaľ čo pôvodcovia muži majú skôr tendenciu hľadať riešenia na problémy mužov.

Najaktuálnejšie čísla štatistík Európskeho patentového úradu naznačujú, že miera vynálezkyň z 2 % v roku 1970 stúpila v roku 2019 na 13 %. V štatistikách však mnohé európske krajiny prebehla Čína či Južná Kórea. Zaujímavosťou je fakt, že Lotyšsko (30,6 %), Portugalsko (26,8 %), Chorvátsko (25,8 %), Španielsko (23,2 %) a Litva (21,4 %) majú najvyšší podiel vynálezkyň, kým Nemecko (10,0 %), Luxembursko (10,0 %), Lichtenštajnsko (9,6 %) a Rakúsko (8,0 %) majú najnižší podiel.

Hodnotenie účasti žien na patentovaní je užitočné nielen na zohľadnenie rodového rozdielu, ale aj na pochopenie jeho príčin a dôsledkov. Na rozdiel od iných štúdií patenty poskytujú relatívne presné identifikátory invenčnej činnosti na

individuálnej úrovni. Množstvo a hĺbka informácií dostupných z patentových údajov umožňujú presnú analýzu aktivít vynálezkyň vrátane ich rozloženia v rôznych odvetviach či geografických podmienkach, ako aj postavenia v tíme.

Rok 2023 bude vo Svetovej organizácii duševného vlastníctva patriť ženám vo vede, vo výskume či ženám, ktoré stoja pri zrode nových technológií, ale aj ženám, ktoré formujú svet prostredníctvom svojej predstavivosti, vynaliezavosti a tvrdej práce. Rovnako si aj Úrad priemyselného vlastníctva SR tento rok vybral vynálezkyne ako tému tradičnej konferencie organizovanej pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva, o ktorom už čoskoro nájdete viac informácií na našich webových stránkach.

Vážené čitateľky a vážení čitatelia, predstavujeme vám ďalšie dvojčíslo časopisu Duševné vlastníctvo. Od roku 2023 sme pristúpili ku kroku vydávať časopis dvakrát do roka. Naším cieľom je ponúknuť hodnotný obsah, ktorý bude zdrojom kvalitných a nespochybniteľných informácií. Práve to nás viedlo k rozhodnutiu vytvoriť ročne dve obsahovo širšie čísla, ktoré ponúknu prehľad toho najdôležitejšieho vo svete duševného vlastníctva. Nájdete v nich štúdie recenzované a zhodnotené odborníkmi, komentáre na aktuálne témy či tradičné rubriky venujúce sa jurisdikcii v oblasti duševného vlastníctva. Veríme, že nám zachováte priazeň. Tešíme sa na stretnutie v apríli.

JUDr. Marek Samoš
predseda redakčnej rady
časopisu Duševné vlastníctvo